

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. II. An, & qualiter quis sortiatur forum ratione delicti?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

Ecclesiastico ; nam de his Judex Laicus cognoscere non potest ex dict. id, quod etiam procedit in causis personalibus, eorum, tam criminalibus, quàm civilibus; imò & realibus rerum temporalium, nisi forsan in aliud consentiat eorum Superior Ecclesiasticus, ut diximus à n. 66. aut causa temporalis versetur circa onera rerum temporalium, quæ cum tali onere, tanquam affixo rei, ad Ecclesias, ac personas Ecclesiasticas ransiverunt ratio constat ex dict. à n. 66.

§. II.

An, & qualiter quis sortiatur forum ratione delicti?

272.

Aliqui distinguunt inter crimen, & delictum. *Crimen* enim interdum sumitur pro quolibet peccato, sed propriè significat peccatum grave, & quod accusatione, atque condemnatione dignum est, ut colligitur ex *Concilio Toletano, c. Unum, 25. dist.* in hac etiam significatione usurpatur à Legistis, & pro ipsa accusatione sumitur *L. 2. ff. de crimine expil. hered. Delictum* autem ex sua primæva impositione significat peccatum omissionis: *Delictum* enim dicitur quasi *derelictum*, & *omissum*, & est desertio boni, ut docet Hugo in *Miscell. c. 185.* & Isidorus *lib. different. c. 79.* addit S. Thomas *22. q. 79. à 4. ad 1.* delictum strictè sumi pro omissione pertinente ad Deum, vel quando homo scienter, & ex contemptu omittit id, quod facere debet. S. Gregor. II. *Moral. c. 21.* affirmat sumi pro peccato cordis: unde illud Psal 68. *Delicta mea à te non sunt abscondita.* Aliqui putant esse peccatum, quod extenuat ignorantia, juxta illud psal. 18. *Delicta quis intelligit.* Sed in præfens hæc distinctio non observatur. Cæterum varia est criminum, & delictorum divisio, de quibus latè egimus *lib. 5. Crimen* in eo rigore, quo accipitur pro peccato accusatione, & condemnatione digno est multiplex tam in genere, quàm in specie. In genere vel est publicum, vel privatum; vel occultum, vel grave, vel enorme, vel merè Ecclesiasticum, vel merè civile, vel mixtum: item inexpiabile, piacularè, capitale, & criminofum. *Publicum crimen* (quod *populicum* vocat Molina *tom. 4. D. 44. n. 1.*) teste Lessio *l. 2. c.*

30. D. 3. dicitur illud, cujus accusatio cuiuslibet concessa est, ex eo, quod illius punitio ad publicam utilitatem spectet, *L. 1. & 2. ff. de publ. judic.* Tale est. 1. omne, quod directè fit contra Deum, vel res divinas, ut hæresis blasphemia; 2. quod fit contra majestatem Principis, aut Reipublicæ, quale omne læsæ majestatis; 3. quod, licet fiat contra privatam personam, lege tamen statutum est, ut pro *publico* habeatur, quale est homicidium, adulterium, peculatus, ambitus, crimen falsi, repetuntarum, annonæ, vis publicæ, vel privatæ. *Crimen privatum* dicitur, cujus accusatio solùm concessa est ei, qui injuriam, vel damnum passus est, ut crimen furti, injuriarum, Stellationatus, *L. fin. ff. de privat. delict.* Quando privato crimini statuitur pœna pecuniaria, fisco applicanda, docet Bartolus in *rubr. ff. de popular. action.* posse ad eam pœnam accusare quemcùnque de populo: oppositum tenet Baldus in *rub. C. qui accus. non poss.*

Crimen merè Ecclesiasticum est illud (ut exponit Azor *p. 2. l. 3. c. 53.*) cujus prohibitio ortum habet *ex solo jure canonico*, vel simul cum jure divino, aut naturali, sed absque civili; ac proinde de illo solùm cognoscitur, & judicatur ex præscripto juris canonici, non civilis; qualis hæresis. *Merè civile* est illud, cujus prohibitio ortum habet ex jure civili, non canonico; proindeque solùm judicatur, & plectitur ex præscripto legis civilis, quale v. g. peregrare urbem nocte post signum. *Mixtum*, seu mixti fori est, quod spectat ad utrumque forum, utpote prohibitum tum jure canonico, tum civili, de quo proinde Judex Ecclesiasticus & secularis cognoscere, & judicare potest; quale est sacrilegium. Sed in his non omnes conveniunt.

Grave peccatum, seu crimen, vel delictum videtur coincidere cum lethali, si accipiat *formaliter*; secùs, si *fundamentaliter*, ut rectè asserit Lugo de *Incar. D. 5. sect. 5. à n. 74.* Nam grave peccatum, v. g. adulterium, sumitur dupliciter primò *fundamentaliter*, si committatur cum sola advertentia ad oppositionem, quam habet cum ratione naturali, & cum ignorantia, vel in advertentia invincibili ad oppositionem, quam habet cum Deo, prout offensa illius est: Secundò *formaliter*, quando committitur cum scientia vel advertentia ad oppositionem,

273.

274.

nam, quam habet cum Deo, cui displicet. Prioris gravitas dicitur Philosophica, utpote contra naturam, de qua tractant Philosophi; posterioris Theologica, utpote contra Deum, de quo agunt Theologi. *Enormia* (ut rectè Sylvester V. *cod.*) dicitur, quasi extra normam, vel sine norma, seu mensura; & sonat aliquid excessivè magnum, semperque in malum.

275. Enormia in jure vocantur dupliciter, primò quoad normam penitentiae, quando hæc plenè reduci non potest ad delendam culpam cum pœna, quin semper aliquid remaneat de pœna; quia scilicet impedit ordinis executionem, & beneficii detentionem, etiam post penitentiam, quale homicidium voluntarium dist. 50. c. *minora* & 1. q. 7. c. *si quis omnem, heres. 1. q. 1. ventum*; & Simonia in ordine, vel beneficio: Secundò, quoad dispensationem, ita ut hanc non recipiat, qualis simonia in beneficio 1. q. 1. c. *erg.* Sic dicuntur enormia omnia delicta, quæ inducunt infamiam civilem, id est, ex quibus quis remanet infamis etiam post penitentiam, 3. q. 7. §. *porro.* & 2. q. 3. §. *Hinc colligitur.* Adde ex c. *pervenit, de sent. excom.* prudentis arbitrio esse relinquendum, quæ sint delicta enormia; Fatuacius in *praxi q. 8. n. 59. his præmissis.*

276. Communis doctrina tenet, quemlibet, ratione delicti, sortiri forum, hoc est effici subditum ejus, in cujus territorio deliquit. *Prob. 1. ex c. Postulasti, 14. h. t.* cum enim quæsitum esset ab Innocentio III. an, si beneficiatus (v. g. Parochus) in loco beneficii sui resideat, sed domicilium patrimonii sui habeat in alia Diœcesi, atque inibi delinquat, ab Episcopo illius loci puniri possit; maxime, si agatur de privatione beneficii, aut depositione ab officio, quod in alia Diœcesi habet: respondit Papa, quod ab Episcopo loci, in cujus Diœcesi deliquit, sententia privationis, aut depositionis, in eum ferri debeat; sed, ab altero Episcopo executioni mandari.

Prob. 2. ex c. 1. de Raptoribus, ubi dicitur de illis, qui de loco ad locum iter faciunt, & ibi rapinas, & depredationes peragunt, ab illius loci Prælati excommunicandos esse, nec permittendos ante ex parochia (intellige Diœcesim) illa exire, quam dignè, quæ perpetrarunt, emendent: quorum excommunicatio proprio Episcopo significanda est, ne eos recipiat, antequam

Tom. II.

illuc redeant, ubi rapinam fecerint, & omnia plenè emendent.

Confirmari potest ex *Authent. in qua Provincia, C. ubi de criminib. agi oportet*: ibi: *Qua in Provincia quis deliquit, aut in qua pecuniarum, aut criminum reus sit, sive de terra, sive de terminis, sive de possessione, sive de proprietate, sive de hypotheca, aut de alia qualibet occasione, vel de qualibet re fuerit reus: illic etiam iudicij subiaceat; quod jus perpetuum est. Si ergo ambo, & Actor, & Reus sint in provincia: illic, omni privilegio cessante, res expediatur.*

Hæc regula communiter extenditur primò, ut procedat universaliter de quovis delicto, L. 1. C. *cod. junct. gloss. V. quæ legibus, & V. extra ordinem*; secundò, ut procedat etiam de persona in dignitate constituta, ut si in aliena diœcesi delinquat Archiepiscopus; *arg. L. 3. ff. de offic. Præsid.* sed limita, ut non procedat, si delinquat in Diœcesi sui Suffraganei, vel subditi. *Jul. Clar. in practic. crim. §. fin. q. 35. n. 14.* ne inferior in Superiorem jus dicat; tertio, ut procedat etiam Exemptis tam Regularibus, quàm Secularibus, si delinquant in loco secundùm se non exempto; excipe nisi habeant privilegium, ut etiam ratione delicti à Locorum Ordinariis Exempti sint. Quomodo autem in hoc puncto privilegia Regularium per Trid. restricta sint, habetur *sess. 6. de reform. c. 3. & sess. 25. de Regularibus. 14. diximus l. 1. à n. 1294.* ubi quæstio est, qualiter Exempti subiciantur legi jurisdictionis Episcopalis, quoad punitionem? quartò, ut etiam procedat de Clericis delinquentibus respectu Judicis secularis, *si delictum ex iis sit, quibus perditur privilegium Clericale, seu forum*; Abbas in *cit. c. fin. n. 11.*

Limitatur tamen in pluribus casibus. Primò enim in ea regula (*delinquens sortitur forū in loco, ubi deliquit*) intelligi debet solum quoad forum externum, & contentiosam; non autem internum, & conscientiam. Nam jura hæc loquentia de foro competente accipiunt forum, vel pro jurisdictione, quæ exercetur in litibus dirimendis, aut delictis puniendis; vel pro loco exercendarum litium, & judiciorum, ut notat Barbofa in *rubric. hujus tit. n. 6.*

Secundò intelligi debet non de quocunque delicto; sed commissò contra jus naturale,

urale, divinum, vel humanum, quo quis etiam independenter à tali loco tenetur, ut est blasphemia, homicidium, vel transgressio legis positivæ communis; qualis est abstinentia ab esu carniū certis diebus; nam si delictum solum sit contra statutum locale, quo advena, vel peregrinus non ligatur, committendo, vel omittendo aliquid contra tale statutum, non delinquit; adeoque ratione talis commissionis, vel omissionis non fortitur forum, in eo loco, *titulo delicti*; dixi, *quo non ligatur*; nam quâ ratione peregrini, advenæ, seu forenses ligentur legibus, seu statutis localibus, exposuimus *lib. 1. tit. 2. à n. 570.*

278. Tertio intelligi debet solum de delicto commissio *ibi*, hoc est, in loco illo, cujus foro ejus titulo subjiendus est; non autem commissio *alibi*; sic cum communi Jul. Clarus, §. *fn. q. 38. n. 16.* & alii; cujus ratio est, quia ratio statuendi Reo forum in loco delicti est, quia ibi Republicam offendit pravo exemplo; adeoque, ut aliis sit in cautelam, ne sequantur, ibi pro aliorum terrore puniri debetur; dicitur *Capitolium, 28. §. Famofus, 16. ff. de pæn. ibi: Famofos latrones in his locis, ubi grassati sunt, furcâ figendos, compluribus placuit: ut & conspectu deterreantur alii ab iisdem facinoribus, & solatio sit cognatis, & affinibus interemptorum, eodem loco pæna reddita, in quo latrones homicidia fecissent: nonnulli etiam ad bestias hos damnaverunt. & Authent. ut nulli Judicium, §. si verò quis, Collat. 9. Novell. 134.*

279. Dices: Ergo si quis in uno territorio, Lincii v. g. commisit furtum, & deprehenditur in alio territorio, Græcii v. g. Judex Græcensis propter furtum Lincii commissum, non poterit punire, si nullo alio illi titulo subjectus sit. Resp. Illatum negari à Bartolo, in *L. Si dominium, 48. ff. de furtis, n. 2. & tradi à pluribus*, sic in praxi observari in pluribus locis: ceterum stando juri scripto, sententia negans illatum probabilior, ac æquior est; nam in tali casu ejusmodi fur nullo titulo est de foro Judicis Græcensis; ex hoc enim, quod rem, Lincii ablatam furto, præcisè deferat Græcium, non committit novum delictum Græcii; & continuatio prioris delicti, alibi commissi (consistens in injusta retentione rei alienæ) sicut non tribuit novam actionem furti, sic non parit novum forum;

prima pars est ex *L. ei, qui, 9. ff. de furtis, ibi: ei, qui furto actionem habet, assiduâ contrectatione furis non magis actio furti nasci potest*; altera tenet à pari.

Hæc tamen negativa suas etiam habet exceptiones. Primò, si locus delicti commissi, & alter, in quo fur cum re furtiva moratur, confederati sint consuetudine inibi receptâ, ut delinquens ex loco delicti confugiens ad alterum, etiam in hoc puniri possit; sic enim in ejusmodi casu huic ab illo videtur per consuetudinem receptam facta jurisdictionis commissio per ordinem ad talem casum.

Secundo, si fur delinqueret in loco, etiam unico furto, in quo ex vi statuti localis suspendendus est fur, qui v. g. plura furta commisit, aut à repetitis furtis famosus est; tunc enim à Judice loci, ubi ponit furtum ultimum, fure adjudicari potest, *arg. L. 3. C. de Episcopali audient. ibi: his ergo tali sub distractione damnatis, indultum nostræ serenitatis, eo præcepti sine concludimus, ut remissionem veniæ crimina, nisi semel commissâ, non habeant; nec in eos liberalitatis Augustæ referatur humanitas, qui impunitatem veteris admissi non emendationi potius, quàm consuetudini deputaverint*; sic Julius Clarus *l. 5. sentent. §. furtum, n. 10.*

Tertio, si quis sit proscriptus ita, ut possit à quovis occidi, ubicunque reperitur, in quovis loco, saltem territorii proscribenti subjecti, morte puniri potest; sic Julius Clarus *cit. §. homicidium, n. 52.*

Quæstio ulterior est 1. An quis (si delictum est inchoatum in uno loco, & perfectum, seu consummatum in alio) fortitur forum in loco delicti inchoati, vel in loco perfecti? Bartolus in *L. Libellorum, ff. de accusat. n. 7.* docet, fortiri forum in loco delicti consummati; non autem, inchoati; probabilius tamen videtur, talem fortiri forum in utroque loco, & inter ipsos Judices eo casu dari locum præventioni. Nam sic censetur in utroque loco deliquisse; sic Abbas in *c. fin. h. t. Jul. Clarus §. fn. q. 38. n. 9.* ut apertè colligitur ex *L. 1. C. ubi de crimin. agi oport. ibi: Quæstiones eorum criminum, quæ legibus, aut extra ordinem coërcentur, ubi commissæ, vel inchoatæ sunt, vel ubi reperuntur, qui rei esse perhibentur criminis, perfici debere satis notum est.*

Quæ

282. Quæstio est 2. Quid dicendum, si quis delictum committat (v. g. hominem occidat) in confiniis duorum territoriorum? Resp. Subjectum esse jurisdictione utriusque loci, ratione delicti; sic Abbas *cit. n. 26.* Clarus *cit. n. 11. arg. L. arbor, ff. communi dividundo*, ubi dicitur: *Arbor quæ in confinio nata est, ad utriusque fundi dominum pertinet.* Si autem quis existens in uno territorio mandat fieri delictum in alio territorio, juxta nonnullos mandans sortitur forum non in loco *mandati*, sed in loco, ubi delictum *commissum est*; quia pœna regulariter irrogatur solum effectu secuto; hinc, mandans non tenetur ad pœnam nisi ratione effectus secuti ex mandato; effectus autem ponitur secutus non in loco mandati; sic Fachin. *l. 9. Controv. c. 25. ex L. Heres, §. apud Labeonem, ff. de Judic. & L. Si ut proponitur, ff. de fide juss.*

Sed alii contrarium tenent, sortiri nempe forum *in loco mandati*; quorum sententiæ vera videtur, si pœna inponitur solum *propter mandatum, seu conatum*, etiam effectu non secuto; qualiter fit in crimine Assassinatoris (*arg. c. 1. de homicid. in 6.*) vel Læsæ Majestatis, *L. quoniam, C. ad legem Jul. Majest.* sic Farinacius in *prax. crimin. l. 1. tit. 1. q. 7. n. 48.* nam si delictum, prout subjicitur pœnæ, in ordine adhuc effectum, fit in loco *mandati*. Hinc quod in præfens de mandante delictum dictum est, etiam intelligitur de eo, qui ratum habet delictum, suo nomine in alio territorio, commissum; ita Julius Clarus *cit. n. 7.* & Farinacius, *n. 52.* is verò, qui alterum lethaliter vulneravit in loco, ex quo deinde hic in alio territorio decessit, censetur homicidium commississe ibi, ubi posita est in subjecto efficax ipsius causa, *arg. L. ait lex, §. 1. ff. ad legem Aquil. Bart. in L. 3. n. 6. ff. de accusat.*

283. Quæstio est 3. Quid dicendum, si Reus ex loco delicti fugiat ad aliud territorium? Resp. vel territorium, ad quod profugit, est sub eodem Principe? vel sub alio? si primum? tum Judex requisitus à Judice delicti, vel habitationis debet reum capere, & remittere, *L. Si cui, 7. §. fin. ff. de accusat.* ibi: *cum sacrilegium admissum esset in aliqua provincia, deinde in alia minùs crimen:* Divus Pius Pontio Proculo rescripsit, *postquam cognoverit de crimine in sua pro-*

vincia admissio, ut reum in eam provinciam remitteret, ubi sacrilegium admisit. & L. Capitalium, §. famosos, ff. de pœn. de quo supra. Ex Authent. ut nulli Judicium, §. si verò quis comprehensorum, collat. 9. dixi requisitus; hoc enim exigit commune bonum, ne criminum impunitate, per fugam quæsitâ, crescat licentia delinquendi. Si autem secundum? non tenetur eum remittere, etiam rogatus, nisi sponte consentiat, & petitioni Judicis delicti annuat; ita Farinacius *cit. n. 10.* adeoque sic captus statim relaxari debet; Gail. *de pace public. c. 16. à n. 26.* excipe, nisi sit grassator, prædo, latro, aut ejusmodi pacis publicæ perturbator. Horum enim persecutio in Imperio extra territorium continuari potest, & eo loci, ubi deprehenduntur, Judici silti possunt; juxta *Const. Imperial. Anno 1559. Augustæ publicatam*, ut tradit Gail. *cit. n. 25.*

Cæterum Judex delicti, si Reus à Judice loci, in quo moratur, non reddatur, instare apud hunc potest, ut Reum arestet; &, si quod damnum intulit, satisfaciatur, sicut quilibet Creditor potest contra debitorem fugitivum: Judex porro, in cujus territorio Reus fugitivus moratur, ratione delicti alibi commissi, Reum punire non potest, nisi alio titulo (ratione domicilii) ei subiectus sit, nisi casus sit ex iis, de quibus num. præced. vel alio titulo.

284. Not. autem hæc dici spectato jure communi; nam multa sunt, in quibus aliter proceditur de consuetudine, & justè quidē, si consuetudo sit legitima, seu talis, quæ jus tribuit, adeoque pro lege suscipitur; dubitatur tamen, an valeat consuetudo, non remittendi Reum, ex loco delicti profugum, saltem si delictum sit ex gravioribus, & atrocibus? & Judex delicti eum repetit ad vindictam publicam; in delictis enim minoribus; vel ubi solum agitur civiliter, non videtur negandum; cum pro his casibus non militet eadem ratio.

285. Ad hanc dubitationem videtur dicendum, ejusmodi consuetudinem probabilius non valere; talis enim consuetudo est contra rationem naturalem, quæ docet delicta saltem atrocia, & in pravum aliorum exemplum non debere impunita relinqui; quod tamen fieret, si valeret consuetudo non remittendi ad instantiam Judicis loci, quo deliquit. Nam hic, ut ponitur, non posset

posset, eum punire; cum non sit in ejus territorio; nec etiam Judex, apud quem moratur; quia ratione delicti non est illi subditus, nisi ibi habeat domicilium; ergo à nullo; ergo sic eludi posset intentio juris naturalis, quam querit per vindictam publicam, ad exemplum populi, ut tollatur scandalum ibi datum. Et ita tenet Fachinæus l. 9. *Controvers. c. 23.*

286. Histamen non obstantibus, consuetudinem recepta in imperio habet, quod ejusmodi Reus non remittatur; sed, ubi deprehenditur, puniatur, ut testatur Julius Clarus §. *fin. q. 38. n. 20. & alii*; non quidem jurisdictione Judicis (ad quem profugit) competente ex delicto alibi commisso, ut per se constat; sed ex consuetudine jam recepta; quæ omnino recipi potest, cum per eam caveatur sufficienter malis, de quibus n. præcedente; si etiam ibi manerent impune. Solet tamen Judex captivitatis, ob jus amicitiae, vel viciniae quandoque Sponte remittere Reum ad Judicem delicti, aut domicilii; quæ remissio plerumque fieri solet, datis reversalibus literis ipsius Magistratus, aut Domini, remissionem petentis, quod videlicet hujusmodi remissio jurisdictioni remittentis non sit præjudicio futura; ut tradit Gail l. 1. *de pace publ. c. 16. n. 30. & 31.* Layman l. 3. *Theol. mor. tr. 6. c. 5. n. 15.*

§. III.

Quomodo quis sortitur forum ratione contractus?

287. Communis tenet, quod quis ratione contractus in aliquo loco celebrati, in eodem sortitur forum, seu constituatur sub jurisdictione Judicis, in cujus territorio contractum celebravit. Colligitur 1. *ex c. fin. h. t.* ibi: licet ratione delicti, seu contractus, aut domicilii, sive rei, de qua contra possessorem causa movetur quibus forum regulariter quis sortitur. Deinde *ex c. Romana, 1. eod. in 6. §. contrahentes*, ibi: *contrahentes vero aliarum Diacesum, super contractibus initis in Remensi Diacesi ab eisdem (nisi inveniuntur ibidem) trahere coram se non debent invitos*: licet in possessionem bonorum, quæ ibi habent, etiam cum alibi copiam sui faciunt: si eorum auctoritate citati comparere contem-

nant, possint missionem facere contra eos: vel (si forte malitiosè se ipsos occultent, ne citatio perveniat ad eosdem) decernere faciendam in possessionem bonorum, quæ in alia etiam Diacesi obtinere noscuntur; sed tunc loci Diacesan^o addenunciationem ipsorum facies hujusmodi missionem. Idem dicitur *L. Venire, & seqq. ff. de reb. author. Judic. possidend. seu vendend.* ibi: *Venire bona ibi oportet, ubi quisque defendi debet*: id est, ubi domicilium habet: aut, ubi quisque contraxerit. Contractum autem non utique eo loco intelligitur, quo negotium gestum sit: sed quo solvenda est pecunia.

288. Pro intelligentia dictorum jurium merito dubitari potest, quo sensu intelligendum sit, quod quis sortitur forum ratione contractus in aliquo loco celebrati? Resp. Hoc sensu, quod si quis ab altero contrahentium conveniatur, seu in jus vocetur super eo præstando, quod vi contractus debet, coram Judice loci, in cujus territorio contractus rei ipsa celebratus est, coram eodem respondere, ac se defendere teneatur; quando non est conventum de alio loco, in quo ea præstatio (solutio v. g. debiti) facienda sit. Nam si alius locus conventus sit, ibi conveniri Reus poterit, & conventus respondere tenebitur; tunc enim juris dispositione contractus ibi celebratus fingitur, ut constat *ex cit. L. venire, in præced. num.* ibi: *Contractum autem non utique eo loco intelligitur, quo negotium gestum est, sed quo solvenda est pecunia.*

Not. autem, ratione contractus præcisè, in aliquo loco celebrati, neminem sortiri forum in loco contractus. Constat *ex L. Heres. 19. §. proinde, ff. de Judic.* aliàs viator, & peregrinus in quovis loco, quem transit, si ibi divertat prandii gratiâ in hospitio, sortiretur forum; *gloss. magna. in c. 1. §. contrahentes, h. t. in 6.* tunc igitur ratione contractus sortitur quis forum in loco contractus, si in eo moram trahat, vel negotium ibi tractare ceperit, tabernam, officinam, vel quid simile conduxerit, &c. ut solent mercatores venientes ad nundinas, ut dicitur *cit. c. fin. h. t. & dict. L. Heres, ibi?* Nunquid dicimus eum, qui à mercatore quid comparavit advena, vel ei vendidit, quem scit inde confestim profecturum, non oportet ibi bona possidere, sed domi-